

ધોરણ : 9

ગુજરાતી

પાઠ : 13

રસ્તો કરી જવાના

સ્વાધ્યાય સોલ્યુશન

Sem : 2

પ્રશ્ન : 1 નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી લખો.

(1) ‘દુનિયાથી દિલના ચારે છેડા ભરી જવાના!’ એટલે....

(ક) જગતના લોકોનો પ્રેમ પ્રાપ્ત કરવાની વાત છે.

(ખ) જગતના લોકોનો સાથ છોડી જવાના

(ગ) દુનિયાના લોકો દિલ વગરના છે.

(ઘ) દિલને ચારેય છેડેથી માપવાની વાત છે.

(2) કવિ કઈ રીતે પોતાનું જીવન પૂર્ણ કરવા ઇચ્છે છે ?

(ક) એક નાનકડા બિંદુમાં ડૂબીને

(ખ) વિશાળ સમુદ્રમાં ડૂબીને

(ગ) બીજાની મસ્તીમાં ભળીને

(ઘ) પોતાની જ મસ્તીમાં મસ્ત થઈને

(૩) કવિ દુઃખ માત્રની દવા કઈ ગણે છે ?

(ક) ડૉક્ટર લખી આપે તે

(ખ) કવિ દવા જ લેતા નથી

(ગ) કવિનું આત્મબળ

(ઘ) કવિ દુઃખી જ નથી

(4) કવિ મૃત્યુ સામે કોને પડકાર આપે છે ?

(ક) જીવનને

(ખ) ભગવાનને

(ગ) કાળને

(ઘ) ભક્તને

પ્રશ્ન : 2 નીચેના પ્રશ્નનો બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

(1) અવિરામ દીપકના ઉદાહરણ દ્વારા કવિ શું કહેવા માગે છે ?

➤ અંધકારમાં સદૈવ પ્રકાશ આપનાર દીપકના ઉદાહરણ દ્વારા કવિ કહેવા માગે છે કે જીવનમાં ગમે તેવી વિકટ પરિસ્થિતિ આવે, ગમે તેવી દુષ્કર પરિસ્થિતિ સર્જાય, તોપણ વિચારરૂપી પ્રકાશનો અજવાળાં ફેલાવીશું. જેથી આવી પરિસ્થિતિમાંથી બહાર નીકળવાનો માર્ગ મળી જ જાય છે.

પ્રશ્ન : ૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં સાત-આઠ લીટીમાં ઉત્તર આપો.

(1) આ કાવ્યમાં જોવા મળતી કવિની ખુમારી તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.

➤ ‘રસ્તો કરી જવાના’ ગઝલનું શીર્ષક જ કેટલું ખુમારીભર્યું છે!
ગમે તેવી વિપરીત પરિસ્થિતિ આવે અને તેનો ઉકેલ ન જડે તો
એનાથી મુંઝાઈને શા માટે મરી જવું? એનો કોઈ ને કોઈ ઉકેલ
મળી જ જશે, એવો વિશ્વાસ રાખવો. હંમેશાં મસ્તીમાં જીવવાનું.
થોડાંઘણાં સત્કર્મો કરીને પણ જીવનરૂપી સમુદ્ર તરી જવાનો.
કોણે કહ્યું કે એકપણ સત્કર્મ કર્યા વગર જ આપણે મરી જઈશું ?

આપણે દુનિયાની તમામ વસ્તુઓ અને લોકોની લાગણીઓ પ્રાપ્ત કરીને જીવનને ભરી દઈશું. કેટલાય દીપક સદેવ પ્રજ્વલિત રહેતા હોય છે. જીવનની આંધીઓમાં પણ એનો પ્રકાશ પાથરશે અર્થાત્ જીવનની ગમે તેવી મુશ્કેલ પરિસ્થિતિમાં પણ વિચારરૂપી પ્રકાશના અજવાળા ફેલાવીશું. દુઃખની એકમાત્ર દવા આપણું આત્મબળ છે. જીવનના દરેક જખમને અમી નજરથી ડુઝાવી દઈશું. આપણે સ્વયંપ્રકાશ છીએ! આપણે એવો દીપક નથી કે કોઈ બુઝાવે ને એ બુઝાઈ જાય. હે કાળ, અમને

તારો જરા પણ ભય નથી. તારાથી થાય તે કરી લે! ઈશ્વર જેવો
અમારો ધણી છે. અમે એમ કાંઈ થોડા મરી જવાના છીએ!

(2) કવિ દિલમાં શું ભરી જવા ઈચ્છે છે ?

➤ કવિ ખાલી હાથે મરી જવા માગતા નથી. દુનિયાની તમામ વસ્તુઓ અને દુનિયાના લોકોની લાગણીઓ પ્રાપ્ત કરીને કવિ પોતાનું જીવન અર્થાત્ દિલ ભર્યુંભાદર્યું રાખવા ઈચ્છે છે.

પ્રશ્ન : 4 નીચેની કાવ્યપંક્તિ સમજાવો.

(1) રસ્તો નહિ જડે તો રસ્તો કરી જવાના,
થોડા અમે મુંઝાઈ મનમાં મરી જવાના !

➤ જીવનમાં ઘણી વાર મુશ્કેલ પરિસ્થિતિ આવી પડે અને એમાંથી બહાર નીકળવાનો કોઈ રસ્તો ન જડે. કોઈ ઉકેલ ન મળે તો એનાથી મુંઝાઈને મનથી અમે થોડા મરી જવાના ! એટલે કે અમે કદી નાસીપાસ નહિ થઈએ. અમે કોઈ ને કોઈ રીતે રસ્તો ચોક્કસ શોધી કાઢીશું.

THANKS

